

Comparativa de casos: Sistemes europeus d'FP

Alemania
Dinamarca
França
Holanda
Suïssa
Espanya

Nivells instructius de la població

Estructura UE28

Estructura Espanya

Algunes implicacions d'aquesta realitat:

- Prestigi menor de l'educació secundària (professionalitzadora)
- Menor inversió pública vers aquests estudis
- Major sobrequalificació
- Major Abandonament Escolar Prematur

Nivells instructius de la població i mercat laboral

DESAJUSTOS DEL SISTEMA ACTUAL MÉS RELLEVANTS

- Joves amb qualificacions superiors VS Dificultats de les empreses per cobrir perfils
- El 64% dels treballs al 2025: Tècnics Professionals VS 24% de joves que estudien FP
- Cada cop hi ha menys joves al mercat laboral i els que hi han, no tenen la formació que es demanda a les empreses.
- Pocs joves i menor taxa d'activitat VS processos de jubilació a diversos sectors

EFFECTES SOBRE EL TEIXIT EMPRESARIAL:

- Afectació directa a la competitivitat de l'empresa: Costa trobar talent necessari, corbes d'aprenentatge llargues...
- Cerca a l'exterior de talent o externalització = Increment de costos empresarials
- Afectació negativa al creixement empresarial
- Dificultats sèries de reposició de personal jubilat (especialment al sector industrial)

SISTEMES d'FP

TRES MODELS CLÀSSICS D'FP

Model espanyol

	MODEL DE MERCAT O LIBERAL (UK)	MODEL ESTATAL (FRANÇA)	MOD. COORPORATIU O DUAL (ALEMANIA)
Qui determina l'organització de l'FP	Empreses, Centres i Sindicats	Estat	Càmeres oficis regulades pel sector
On té lloc l'FP	Escola i/o Empresa	Centres especials	Escola i empresa
Qui determina els continguts	Mercat a través d'empreses	Estat, consultant agents socials	Corresponsabilitat Estat, Empr i Sind
Qui paga la formació	Alumnes	Estat (també oferta privada)	Estat i Empreses (por haver of. privada)
Nivell de les acreditacions	No acreditació a escala nacional	Certificació a escala nacional	Certificació nacional professió concreta

CASOS DE PAÏSSOS

Governança a nivell curricular, factors claus i territori

GOVERNANÇA A NIVELL CURRICULAR

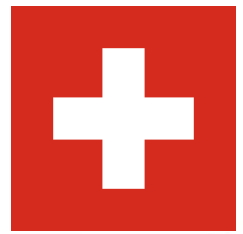
Alemanya:

- És l'**agència Bibb** (Institut Federal), formada per l'Estat i experts designats per organitzacions patronals i sindicals, la que té el control dels esborranys dels CV d'FP.
- Els Länders (regions) elaboren esborranys de CV per a la **formació bàsica** no especialitzadora.

Factors clau:

- **A nivell central:** Empreses i sindicats tenen un **paper clau** en confecció de CV ja que els han de ratificar-dins de l'estructura del Bibb (aprovació explícita)
- **A nivell regional:** Els agents socials també tenen un paper protagonista a nivell regional ja que són la frontissa entre empresa i centre, **dissenyen els continguts d'exàmens i intervenen en la seva correcció.**
- **Adaptacions constants:** dificultats de generació de talent en el camp industrial, adaptacions constants a aquesta realitat.

GOVERNANÇA A NIVELL CURRICULAR

Suïssa:

- **A nivell d'Estat:** 600 agrupacions professionals traslladen a l'Estat les competències i necessitats sectorials que ha de cobrir el sistema de FP. El ministeri d'Educació les recull i desenvolupa CV marc per als 26 Cantons.
- **Ministeri defineix** estàndards de qualitat per a tot el país, finançament i innovació a través de diferents mecanismes.
- **Cantons:** són únics responsables dels centres d'FP, de la seva planificació i de la implementació dels CV.

Factors clau:

- Contacte directe amb sistema productiu i les seves demandes sense intermediaris
- Potenciació de la R+D en FP a través d'instituts de recerca estatals específic sobre FP, inversió en R+D per part del ministeri (**Swiss Federal Institute for Vocational Education and Training SFIVET**)
- Implementació de bones pràctiques a nivell general a través d'experiències pilot en centres.
- Teixit empresarial micro i petita empresa: Aprenents com aposta de país.

GOVERNANÇA A NIVELL CURRICULAR

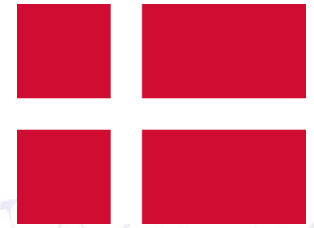
Holanda:

- **A nivell d'Estat:** Un total de 5 ministeris intervenen en la planificació dels continguts del CV (Educació i Cultura), Economia, Agricultura, Treball i Justícia. Gairebé tota la gestió de l'FP es porta a terme des del **nivell central deixant al nivell local assumptes residuals.**
- **A nivell sectorial:** una vintena de centres d'investigació especialitzats en matèries concretes desenvolupen el CV de FP de les diferents titulacions. No hi ha un equivalent a aquests centres en altres models de FP.

Factors clau:

- Desenvolupament constant de CV a partir de **centres d'investigació.**
- **Anys 90, reforma:** de 900 centres a 40
- Els centres d'FP són **macro-centres d'alumnes** amb una mitjana de 10.000 alumnes. En total són uns 40 macro-centres. Només FP. Agrupen recursos en pro de l'eficiència i la creació de dinàmiques amb el territori.
- **Itineraris molt flexibles** i molt personalitzables.

GOVERNANÇA A NIVELL CURRICULAR

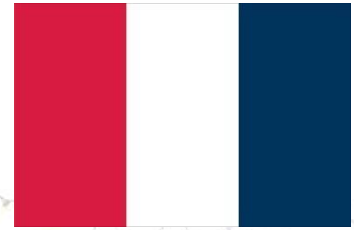
Dinamarca:

- **A nivell d'Estat:** S'estableix un marc normatiu genèric (objectius i directrius) i són els agents socials els responsables principals del desenvolupament curricular de l'FP, durada de programes, adaptació contínua i avaluació.
- **A nivell local:** els comitès comercials locals específics per a cada ofici gestionen localment l'FP. Aquests estan compostos per empreses locals, indústria, representants gremials, serveis. La seva funció és definir el contingut de l'FP que es desenvoluparà en els seus municipis.
- Els agents socials també estan representats en els **claustres de centres d'FP**

Factors clau:

- Adaptació local a les necessitats formatives, **implicació directa d'agents socials en tots els nivells de gestió.**
- **Reformes recents importants** per incrementar alumnat FP i reduir AEP
- **Batxillerat mixte "EUX":** itinerari comú amb diferents passarel·les.

GOVERNANÇA A NIVELL CURRICULAR

França:

- **A nivell d'Estat:** l'administració central és l'única que pot desenvolupar els currículums marc de 600 especialitzacions a partir del treball conjunt dels ministeris d'Educació, Agricultura, Treball, Sanitat i Esports-Joventut. **El paper dels agents socials és consultiu.**

Factors clau:

- Aquest sistema no facilita el contacte directe amb el territori ni amb els agents socials. **CEDEFOP qualifica aquest model d'FP com més orientat a l'obtenció de coneixement teòric que pràctic.**
- Tots els alumnes de la mateixa especialitat reben el mateix contingut docent en qualsevol territori de França.

GOVERNANÇA A NIVELL CURRICULAR

Espanya:

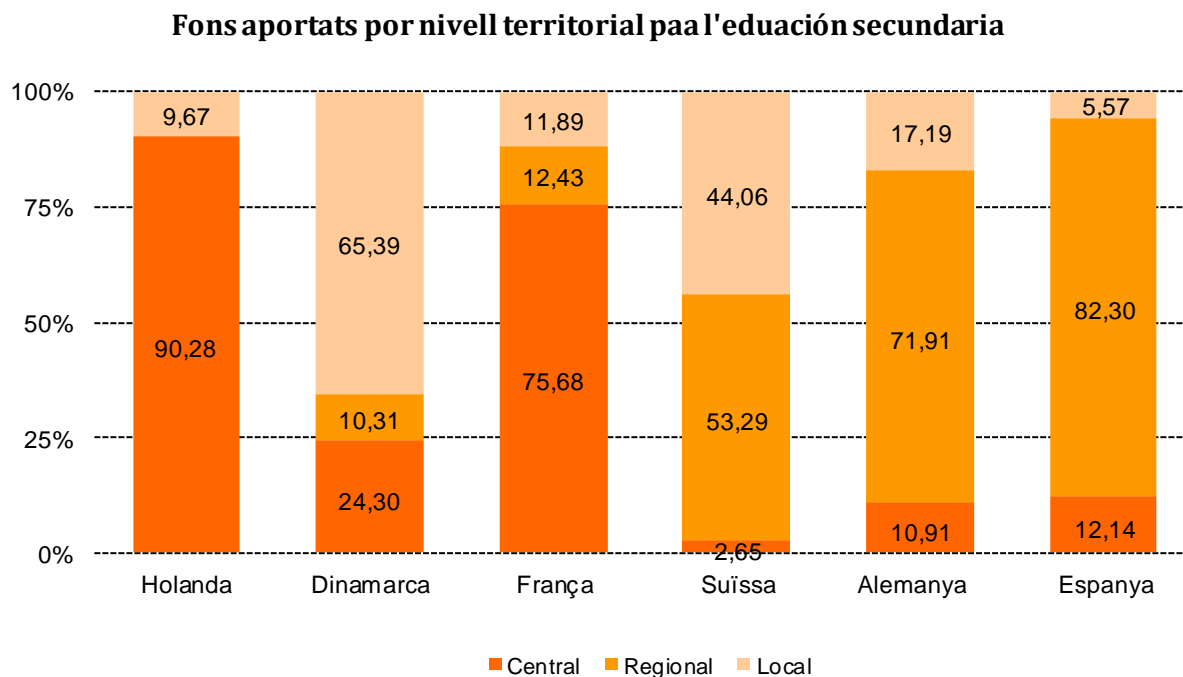
- **A nivell d'Estat:** La responsabilitat del marc legal bàsic de la Formació Professional Inicial resideix en les autoritats educatives centrals: el *Ministerio de Educación, Cultura y Deporte*.
- **Comunitats autònomes:** Responsables del desenvolupament regulador dels estàndards nacionals bàsics i dels aspectes distintius per a cada sistema educatiu autonòmic
- **Agents socials:** Paper consultiu tant a nivell estatal com autonòmic.

Factors clau:

- Els continguts del sistema d'FP espanyol es planifica sense atribuir als agents socials el paper protagonista necessari i que aquests tenen en altres sistemes de referència, tant en la gestió de la formació, com a definició dels continguts, o acreditacions.

GOBERNANÇA A NIVELL TERRITORIAL (EXECUCIÓ I DESPESA)

Dades OCDE

- **Domini Estatal:** Holanda i França
- **Domini Regional:** Suïssa, Alemanya y especialment Espanya
- **Domini Local:** Dinamarca, menció especial per Suïssa
- **Espanya:** nivell regional sobrerrepresentat a causa del poc protagonisme local

Bones pràctiques en FP a Europa

Implicació directa del teixit productiu (agents socials, cambres de comerciar, gremis ...)

- En esborranys de CV
- En continguts i correccions d'exàmens
- En organismes de gestió i planificació de l'FP
- Expedició de títols

Creació d'agències i instituts d'investigació estatals amb l'FP com a eix de treball principal a nivell de:

- Innovació
- Recerca
- Modernització curricular
- Dedicació de recursos.
- Elaboració d'experiències pilot

Din, Ale i Suïss: FP tècnic amb rang equivalent a Enginyeria Tècnica

- Prestigi
- Millor preparació dels tècnics

FP DUAL, MODELS

Formació Professional Dual

Condicions de l'FP Dual actual a Espanya:

- Figura: Contracte per a la formació i l'aprenentatge (2012)
- Edat màxima 30 anys
- Durada entre 1 i 3 anys
- Jornada de 40 hores amb un mínim de 25% de formació durant el 1r any i d'un mínim de 15% a partir del segon.
- Retribució: a acordar / segons normativa (normalment la referència és el SMI)

La normativa també preveu la possibilitat de BECAR en lloc de CONTRACTAR:

- La durada baixa a entre 2 i 10 mesos
- La remuneració no és obligatòria en algunes CCAA.

Fets destacables:

- No és un contracte elaborat específicament per a la FP Dual.
- L'opció de la beca podria esdevenir en ocasions una porta a la utilització d'aquesta com a mètode d'obtenir mà d'obra barata sense un projecte formatiu darrere.

Formació Professional Dual en perspectiva:

	ESPANYA	ALEMANIA	DINAMARCA	PAÏSOS BAIXOS
Tiemp Form en empresa	1/3	2/3	2/3	2/3
Duració Dual	1-3 anys	2-3,5 anys	3-3,5 anys	0,5 – 4 anys
Salari	Màxim :735,9€ Mitjà: 300-350€	500-800€	Entre el 40-80% salari qualificat*	Definit per contrate
Forma	Contrate genèric aprenent o Beca	Contrate específic dual	Contrate específic dual	Contrate específic dual
Formació Tutor	No específica	Acreditació Estatl	Formació específica tutor	No específica

El salari mínim A Dinamarca És de 2.000€ i el mig és de 4.500€, així que els salari mínim d'un aprenent és de 800€

Formació Professional Dual en perspectiva:

A Espanya es porta a terme l'FP dual ... (curs 2016-17)

- A 894 centres d'FP d'un total de 4.220 (en el 21,2% del total) es pot optar a un itinerari Dual.
- Itineraris duals a 9.916 empreses d'un total de 3.24M registrades (0,3%)
- 23.912. alumnes d'un total de 724.200 van seguir itineraris de duals (el 3,3%)

Font: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

En perspectiva Europea ...

- 40% d'oferta d'FP a França és Dual
- 40% d'oferta d'FP a Àustria és Dual
- 35% d'oferta d'FP a Holanda és Dual
- 75% de l'oferta de FP a Alemanya és Dual
- 40% dels joves suïssos cursen FP Dual
- 40% dels joves danesos cursen FP Dual
- 5% de l'oferta d'FP a Espanya és Dual

Formació Professional Dual en perspectiva:

Perquè aquestes realitat a Espanya:

- Desconeixement per part de moltes empreses
- Poc pes relatiu de la indústria en el sistema productiu
- Estigma que l'FP té a Espanya
- Tendència a cursar estudis universitaris com opció amb més futur.
- L'FP Dual és relativament nova a Espanya (1res experiència pilot es donen al 2007)
- Atomització del teixit productiu: majoria de microempreses
- Resultat: Arrelament molt baix de la FP Dual.

En perspectiva europea:

- Alemanya: 19% microempreses / el 37,2% grans empreses
- França: 27,7% microempreses / el 36,3% grans empreses
- Regne unit: 20,6% microempreses / 45,8% grans empreses
- Espanya: 40,1% microempreses / 24,6 grans empreses

Bones pràctiques en FP Dual a Europa

Formació específica de tutors en empresa

- Adquisició d'habilitats pedagògiques
- Millor adaptació a les diferents situacions possibles
- Major motivació del formador i aprenent

Contracte específic aprenent FP Dual:

- Condicions laborals dignes i protegides
- Continguts formatius definits i pactats
- Major implicació aprenents
- Majors rèdits de l'aprenent a l'empresa

A mode de resum: situació actual a Espanya

Sistema d'FP a Espanya:

- Guanyant protagonisme i volum d'alumnat
- Existència de processos innovadors en certes CCAA
- Opció cada vegada més recorreguda per requalificació (d'aturats i treballadors)

Paper Agents socials / Governança:

- Agents socials: paper menor en programació i gestió de l'FP
- No hi ha cultura de consens entre agents socials: Falta base social per establir un sistema d'FP Dual Europeu.

FP Dual:

- No existeix contracte específic d'FP Dual: Contracte d'aprenent genèric
- Implantació tardana en comparació al context europeu
- Bona evolució dels centres i alumnes de Dual però xifres encara molt baixes
- Manca impuls legislatiu definitiu o reforma enfocada.
- Hi suport a la FP Dual des de diverses organitzacions i tercer sector.

MOLTES GRÀCIES

Angel Tarrino

atarrino@fundaciobcnfp.cat

Fundació BCN Formació Professional

